

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 3

Qualificació			
1. Comprensió lectora	1.1		
	1.2		
	1.3		
	1.4		
2. Estudi del fet literari	2.1		
	2.2		
3. Reflexió lingüística	3.1		
	3.2		
4. Expressió escrita	4.1		
	4.2		
Suma de notes parcials			
Descompte per errors de normativa			
Total			
Qualificació final			

[illegible]

Etiqueta de l'estudiant

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Etiqueta de qualificació

Etiqueta de correcció

L'examen consta de QUATRE parts obligatòries:

1. **Comprensió lectora (2 punts):** heu de respondre a TOTES les qüestions que s'hi plantegen.

2. **Estudi del fet literari (2 punts):** heu de respondre a TOTES les qüestions del bloc 1 i només a DUES de les qüestions plantejades en el bloc 2. Si en responeu més, només es tindran en compte les dues primeres.

3. **Reflexió lingüística (3 punts):** heu de respondre a TOTES les qüestions del bloc 1 i només a QUATRE de les sis qüestions plantejades en el bloc 2. Si en responeu més, només es tindran en compte les quatre primeres.

4. **Expressió escrita (3 punts):** heu de respondre a TOTES les qüestions que s'hi plantegen.

Les respostes han de ser clares i han d'estar redactades de manera coherent i cohesionada, amb correcció gramatical, lèxica i ortogràfica. Es descomptaran 0,1 punts per errors de normativa (gramaticals, lèxics o ortogràfics) fins a un màxim de 2 punts.

1. **Comprensió lectora** [2 punts en total]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

L'ús d'insectes com a font de proteïna alternativa podria ser una solució davant l'escassetat d'aliments, un dels grans reptes de la humanitat, segons els experts que han participat en el primer congrés Tech4Good sobre la innovació alimentària.

Es calcula que el 2030 es necessitaran seixanta milions de tones de proteïna per satisfer la demanda de la població, un horitzó en el qual la necessitat d'aliments creixerà un 50 %. El cofundador de Nutrinsect, Josep Vidal, ha assegurat que, davant aquesta situació, els insectes són una font d'alimentació «idònia per afrontar els problemes que arribaran d'aquí a poc» i que el seu ús tindrà «un creixement exponencial en els propers anys».

Els experts coincideixen que «la terra sola no podrà aportar tot el que necessitem» i d'aquí ve «la necessitat de buscar fonts alternatives de proteïna i alimentació», com els insectes, també en format de farina. Segons Vidal, els insectes tenen «grans avantatges» respecte del bestiar perquè «poden ser criats en vertical i no requereixen centenars d'hectàrees» i, a més, «tot just contribueixen amb un 1 % a l'emissió de gasos d'efecte hivernacle, a diferència d'animals com vaques o porcs». Altres avantatges són que «se'n pot aprofitar pràcticament tot» i que el seu «ritme de reproducció és molt alt», ja que amb un quilo d'ous d'insecte, en setanta-dues hores es poden aconseguir tres-cents quilos de larves, mentre que el procés pot durar un any en el cas de les vaques. També ha assenyalat que els insectes tenen una fiabilitat sanitària molt més gran, perquè els riscos de transmissió de malalties són «mínims», comparats amb «la grip aviària o la febre porcina».

Els entesos apunten que la incorporació dels insectes es pot donar en un primer moment en l'alimentació animal i, posteriorment, en el consum humà, atès que la «barrera cultural» és encara molt gran, sobretot en els països occidentals. No obstant això, Vidal ha considerat que els insectes són «un rebost errant» perquè és on es troben «els nutrients necessaris per a l'alimentació humana, des de proteïnes fins a vitamines o calci». De fet, els insectes ja són presents en àmbits quotidians com la cosmètica, els pigments o el tractament d'aigües, tot i que encara no **en** mengem. Per això, el director científic de l'Àrea de Biotecnologia d'Eurecat, Francesc Puiggròs, ha demanat «pedagogia de veus científiques autoritzades consensuades per explicar els beneficis dels insectes i eliminar falsos mites».

Els experts creuen que la proposta del fisiòleg de la Universitat de Maastricht Mark Post, creador de la primera hamburguesa artificial a partir de cèl·lules mare de vaca, pot ser una altra solució. Post ha defensat que la carn de laboratori permetrà que puguem continuar «menjant carn sense l'efecte pernicios dels gasos contaminants» que actualment es generen en produir-la.

Adaptació feta a partir del text «El menjar del futur: insectes i hamburgueses artificials».

Càtedra AgroBank [en línia] (15 juny 2018)

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) L'any 2030 s'incrementarà la demanda d'aliments.	☐	☐
b) La cria d'insectes requereix grans espais.	☐	☐
c) Les aus i el bestiar per al consum poden transmetre més malalties que els insectes.	☐	☐
d) Tant els animals com els humans poden alimentar-se d'insectes.	☐	☐
e) Els insectes no són presents en cap àmbit de la vida diària.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]

- a) *Dèficit, manca:*
- b) *Desafiaments:*
- c) *Ràpid, accelerat:*
- d) *Corrents, comuns:*
- e) *Acordades:*

- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. La resposta ha de contenir tots els elements que formen la construcció substituïda pel pronom feble. [0,5 punts]

- a) «Post ha defensat que la carn de laboratori permetrà que puguem continuar “menjant carn sense l'efecte pernicios dels gasos contaminants” que actualment es generen en produir-la»:
- b) «De fet, els insectes ja són presents en àmbits quotidians com la cosmètica, els pigments o el tractament d'aigües, tot i que encara no **en** mengem»:

- 1.4. Exposeu, en un màxim de cinquanta mots, per què els insectes són un aliment alternatiu i quins avantatges té el seu consum. [0,5 punts]

2. Estudi del fet literari [2 punts en total]

Bloc 1

2.1. Llegiu el poema següent i responeu a les qüestions plantejades a continuació.

Cançoneta incerta

Aquest camí tan fi, tan fi, 1
qui sap on mena?

És a la vila o és al pi
de la carena?
Un lliri blau, color de cel, 5
diu: —Vine, vine—.

Però: —No passis! —diu un vel
de teranyina.

Serà drecera del gosat,
rossola¹ ingrata, 10
o bé un camí d'enamorat,
colgat de mata?

És un recer per a adormir
qui passi pena?
Aquest camí tan fi, tan fi, 15
qui sap on mena?

Qui sap si trist o somrient
acull son hoste?
Qui sap si mor sobtadament,
sota la brosta?² 20
Qui sabrà mai aquest matí
a què em convida?
I és camí incert cada camí,
n'és cada vida.

1. *rossola*: 'lloc pelat i lliscós en un terreny que fa pendent'.
2. *brosta*: 'fullatge'.

2.1.1. Quin és el tema del poema «Cançoneta incerta», de Josep Carner?
[0,25 punts]

2.1.2. Expliqueu la mètrica del poema. [0,25 punts]

2.1.3. Amb què s'identifica el «camí incert» que apareix a la darrera estrofa [línia 23]? [0,25 punts]

2.1.4. Assenyaleu en el poema un exemple de prosopopeia. [0,25 punts]

Bloc 2

2.2. Responen només a DUES de les quatre qüestions que es plantegen en aquest bloc. (Si se'n responen més, només es tindran en compte les dues primeres.)

2.2.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu quina diferència hi ha entre un vers blanc i un vers lliure. [0,5 punts]

2.2.2. Indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) <i>Biografia</i> és el terme que defineix la història de la vida d'una persona explicada per ella mateixa.	☐	☐
b) Els tòpics literaris <i>carpe diem</i> i <i>memento mori</i> tenen el mateix significat.	☐	☐
c) La pastorella és una composició poètica en què dos pastors dialoguen amorosament en un ambient bucòlic.	☐	☐
d) Narcís Oller és un representant rellevant del Noucentisme.	☐	☐
e) La cesura divideix un vers en hemistiquis.	☐	☐

- 2.2.3. En un màxim de cinquanta mots, anomenau una de les figures retòriques que apareixen en aquests versos de Gabriel Ferrater: «Se'ns va morint la llum, que era color / de mel, i ara és color d'olor de poma» i definiu-la. [0,5 punts]

- 2.2.4. Indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Jacint Verdaguer és l'autor de l'oda «La pàtria».	☐	☐
b) Els versos d'art major són aquells que tenen més de vuit síl·labes.	☐	☐
c) La tragèdia és un gènere dramàtic en què el protagonista és mogut per una passió o per la fatalitat vers la catàstrofe.	☐	☐
d) Pere Calders és el principal representant del realisme màgic en la literatura catalana.	☐	☐
e) L'alexandrí és un vers de dotze síl·labes sense cesura.	☐	☐

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

Bloc 1

- 3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta de les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

- 3.1.1. El seu ús tindrà «un creixement exponencial en els propers anys».

- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement predicatiu
- ☐ complement o objecte indirecte
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

- 3.1.2. Post ha defensat que la carn de laboratori permetrà que puguem continuar «menjant carn sense l'efecte pernicios dels gasos contaminants» que actualment es generen en produir-la.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement del nom
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe

- 3.1.3.** Es calcula que el 2030 es necessitaran seixanta milions de tones de proteïna per satisfer la demanda de la població, un horitzó en el qual la necessitat d'aliments creixerà un 50 %.
- ☐ oració subordinada substantiva de complement o objecte directe
 - ☐ oració subordinada adverbial de complement o objecte directe
 - ☐ oració subordinada substantiva de complement de règim (o preposicional)
 - ☐ oració subordinada de relatiu locatiu
- 3.1.4.** El director científic de l'Àrea de Biotecnologia d'Eurecat, Francesc Puiggròs, ha demanat «pedagogia de veus científiques autoritzades [...]».
- ☐ subjecte
 - ☐ atribut
 - ☐ complement del nom
 - ☐ complement predicatiu
- 3.1.5.** Els experts coincideixen que «la terra sola no podrà aportar tot el que necessitem».
- ☐ complement o objecte directe
 - ☐ complement circumstancial (o adjunt)
 - ☐ atribut
 - ☐ subjecte

Bloc 2

- 3.2.** Responen només a QUATRE de les sis qüestions que es plantegen en aquest bloc. (Si se'n responen més, només es tindran en compte les quatre primeres.)
- 3.2.1.** Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** No sabia _____ la Maria el mirava d'aquella manera; potser era _____ li recordava el seu germà. (*per què / perquè*)
 - b)** Ahir no feia _____ bo. Avui, en canvi, fa _____ calor. (*massa / gaire*)
 - c)** —Aquest camí no du _____. —Si haguéssim pres el de la dreta, _____ del de l'esquerra, no ens hauríem perdut. (*enlloc / en lloc*)
 - d)** —_____ del que ell dibuixava agradava als seus col·legues; però, en el fons no li importava _____ la seva opinió. (*gens / res*)
 - e)** —En Joan no ha escrit _____ dues ratlles. —_____ hagués perdut tant el temps, ara tindria el text acabat. (*sinó / si no*)

- 3.2.2.** Completeu les oracions següents amb la forma verbal adequada a un registre formal. No podeu utilitzar formes perifràstiques. [0,5 punts]
- a)* Jo _____ (*conèixer*) en Joan des que va néixer.
 - b)* —És molt probable que en Joan ens _____ (*donar*) a tots una excusa.
 - c)* Vosaltres, no _____ (*beure*) d'aquesta aigua. Pot estar contaminada.
 - d)* Els tècnics han _____ (*concloure*) que l'estructura de l'edifici està malmesa.
 - e)* Quan _____ (*poder*), heu de visitar aquest edifici. És magnífic.
- 3.2.3.** Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so fricatiu alveolar sord [s]. (Si se'n subratllen més, la pregunta serà puntuada amb 0.) [0,5 punts]
- «Les pluges i les humitats poden provocar avaries en els ascensors i fer-ne malbé els mecanismes de funcionament.»
- 3.2.4.** Completeu les oracions següents amb els substantius o verbs adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)* Entre els veïns hi havia molt de malestar i discòrdia; en definitiva, molta mala _____. (*mar*)
 - b)* Es passa el dia dormint. És un _____. (*dormir*)
 - c)* Mentre em trucaves, la meva mare _____ a la cuina. (*feina*)
 - d)* De tant parlar se li ha _____ la veu. (*rogall*)
 - e)* Aquesta empresa volia _____ els tràmits per a obtenir la subvenció. (*simple*)
- 3.2.5.** Assenyaleu i esmeneu els cinc errors que apareixen en el text següent. (Si se n'assenyalen més, la pregunta serà puntuada amb 0.) [0,5 punts]
- «Van procurar que tot hi capigués en una sola bossa, però no s'en van sortir. Cercaren aleshores un altra bossa. A la fi, trobaren una maleta vella de cuiro marron en prou bon estat.»
- 3.2.6.** Identifiqueu a quina de les varietats dialectals del català (rossellonès, central, nord-occidental, valencià, balear i alguerès) pertany el text següent i subratlleu tres característiques diferents pròpies d'aquesta varietat. (Si se'n subratllen més, la pregunta serà puntuada amb 0.) [0,5 punts: 0,2 punts per la varietat dialectal i 0,3 pels trets]
- «Se'm plante al davant i em diu una cosa que ancara no l'hai antesa ara; però em va semblar que deie: "Quants mixons!". "No sé què em dieu", li vai dir. Anava parlant, però jo li vai fer amb lo cap que no l'antenia de res.»

4. Expressió escrita [3 punts en total]

- 4.1.** Reescriuiu el fragment següent del text canviant els temps verbals en present (indicatiu o subjuntiu) per formes d'imperfet. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«Segons Vidal, els insectes tenen “grans avantatges” respecte del bestiar perquè “poden ser criats en vertical i no requereixen centenars d'hectàrees” i, a més, “tot just contribueixen amb un 1 % a l'emissió de gasos d'efecte hivernacle, a diferència d'animals com vaques o porcs”. Altres avantatges són que “se'n pot aprofitar pràcticament tot” i que el seu “ritme de reproducció és molt alt”, ja que amb un quilo d'ous d'insecte, en setanta-dues hores es poden aconseguir tres-cents quilos de larves, mentre que el procés pot durar un any en les vaques. També ha assenyalat que els insectes tenen una fiabilitat sanitària molt més gran.»

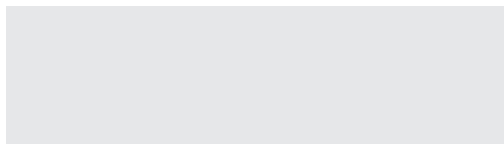
- 4.2.** En el text s'afirma que consumir insectes és sostenible. Escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu altres mesures econòmiques, socials i ambientals, a més d'aquesta pràctica, que caldria aplicar per a establir una relació d'equilibri entre les activitats humanes i els recursos de la Terra. [2 punts]

Comprovació:

2a correcció:

3a correcció:

Etiqueta de l'estudiant

Institut
d'Estudis
Catalans